

De Belegger

23 juli 2019
www.belegger.be

ZOMERSPECIAL:

DUURZAAM BELEGGEN

Meer aandacht voor ethiek en respect voor onze planeet, het is een (duurzame) trend die ook beleggers niet koud laat.

► 2 Duurzaam beleggen?

Negatieve en positieve benadering

► 3 Duurzaam beleggen?

Is Sipef duurzaam of niet?

► 4 Soorten ESG-fondsen

Drie grote groepen ESG-fondsen: thema- en impactfondsen en de beste in zijn soort

► 4 Soorten ESG-fondsen

... en duurzame aandelen

► 5 Duurzaamheidslabels

Hoe duurzaam is elk fonds: diverse methodologieën

► 6 Voor- en nadelen

Respect voor milieu en maatschappij, maar ook gezond beleggingsprincipe van belang

► 7 Aanbod

Trackers op duurzame indexen en duurzame fondsen

► 7 Aanbod

Groene obligaties en een groen spaarboekje

Duurzaamheid duurzaam

De aandacht voor duurzaamheid in het algemeen neemt toe. En daar bedoelen we niet mee dat producten een lange levensduur hebben, maar dat mens en maatschappij in het algemeen en bedrijven in het bijzonder meer rekening houden met de medemens, milieu en maatschappij. Ethiek wordt daarbij hoog in het vaandel gedragen. Een morele groepsdruk die hoe langer hoe meer tot resultaten leidt.

Zelfs landen die als 'vervuilend' geboekstaafd staan zoals China pakken met prestigeprojecten uit. Is het hen te doen om een beter imago of willen ze daadwerkelijk hun steentje bijdragen aan een gezondere wereld? **Moelijk te achterhalen, maar het is een gegeven dat er iets beweegt.** China bouwt momenteel aan haar eerste groene stad: Liuzhou Forest City. In deze stad (voor 30.000 inwoners) zullen 40.000 bomen en 1 miljoen planten jaarlijks 10.000 ton CO₂ absorberen en 900 ton zuurstof produceren. **Kleinschalig, dat wel, maar het zet andere steden en landen aan om 'out of the box' te denken.** Glasgow en Edinburgh strijden met elkaar om de eerste CO₂-neutrale stad van het VK te worden (naar verwachting tegen 2045 weliswaar). Concreet gaat het dan over het massaal installeren van elektrische laadpalen (met elektriciteit van offshore windmolenparken), het gebruik van elektrische

bussen, energiezuinigere gebouwen, meer recycleage,...

In Finland is er een bedrijf dat kledij maakt van bomen, vlot te recyclen dus en te herbruiken, waarvoor men de term '**circulaire economie**' heeft bedacht. Voor bedrijven kan de wijziging van hoe mensen naar maatschappij en wereld kijken kansen opleveren. Steeds meer mensen zijn overigens bereid om meer geld neer te tellen voor duurzame producten. Technologie zal logischerwijze een belangrijke rol spelen in het duurzaam maken van planeet en wereldhandel. Voor de opwekking van elektriciteit wordt bijvoorbeeld naar alternatieven gekeken zoals opwekking via de golven van de zee of de getijden.

Een bijzonder boeiende periode van evolutie dient zich aan. Het is een wetmatigheid dat het bedrijfsleven zich naar die richting wendt waar geld te verdienen valt. Het gedrag van u als consument is dus bepalend, al zal dat uiteraard altijd een wisselwerking tussen beiden zijn. Belangrijk is dat het **geen tijdelijke hype betreft, maar een trend die nog jaren zal meegaan.** En die dus ook belangrijk is voor u als spaarder/belegger. Ook u kan impact hebben en er zelfs mogelijk van profiteren. Al dient u ook bij duurzaam beleggen op de valkuilen te letten.

Wat is duurzaam beleggen?

Duurzaam beleggen spreekt mensen aan. Wie wil er nu niet dat aan een leefbare wereld voor onze kinderen wordt gewerkt? Net zoals mensen meer bioproducten kopen en aandacht hebben voor de voorgeschiedenis van bijvoorbeeld een ei of vlees, is het logisch dat ook bij fondsen meer aandacht aan het ethische aspect wordt geschonken.

De markt van duurzame fondsen, ook wel socially responsible investing (SRI) genoemd, groeit dan ook als kool. Triodos Bank was meer dan twintig jaar geleden de pionier op het vlak van duurzaam beleggen met de lancering van het eerste groene fonds in Europa. Toen werden dergelijke fondsen nog meewarig bekeken, als een categorie die vooral de alternativo's in onze maatschappij moest aanspreken. Momenteel is er een groter bewustzijn bij beleggers inzake duurzaamheid. Het is zelfs evident dat ook ethische factoren in rekening worden genomen. Maar wat is eigenlijk duurzaam beleggen?

'NEGATIEVE' BENADERING

Het begrip duurzaam beleggen is geëvolueerd. Aanvankelijk vertrokken duurzame fondsen vooral vanuit een 'negatieve' se-

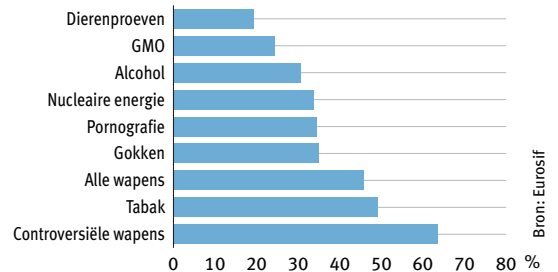
lectie van bedrijven. Aandelen van bedrijven die niet voldeden, omdat ze bijvoorbeeld wapens produceren of mensenrechten met de voeten treden, werden uit het fonds geweerd. Momenteel worden heel wat meer specifieke zaken uitgesloten: alcohol, pornografie, wapens, bedrijven die actief zijn in conflictgebieden of in regio's waar het niet nauw genomen wordt met de mensenrechten.

Ook controversiële activiteiten worden gemeden: gokken, testen op dieren, bont, genetisch gemodificeerde organismen enzovoort. Sommige fondsbeheerders gaan nog verder en zullen geen geld beleggen in zaken die bijvoorbeeld speculatie inzake voedselprijzen in de hand kunnen werken. Nog anderen gaan als aandeelhouder bedrijven die bijvoorbeeld voor 90 procent wel ethisch bezig zijn, aansporen om die andere 10 procent te verkopen, verbeteringen aan te brengen of stop te zetten. Dat heet dan actief aandeelhouderschap.

POSITIEVE BENADERING

Mettertijd gingen duurzame fondsen vooral uit van positieve criteria. Ze kijken actief

Belangrijkste uitsluitingscriteria (SRI studie 2018)

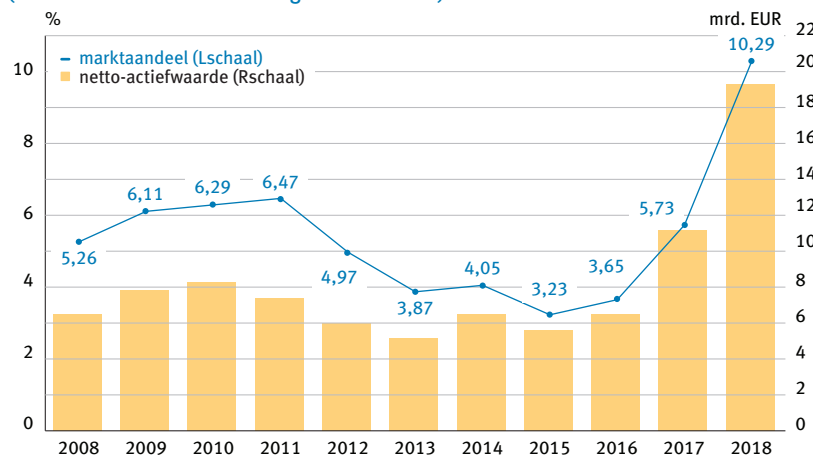
naar bedrijven die op een positieve manier goed scoren inzake 'Environmental, Social & Governance' (ESG) en belonen hen daarvoor door erin te investeren.

De **E van Environmental** staat voor hoe wordt omgegaan met het milieu, met afval en de mate van recyclage, met de energie- en grondstoffenproblematiek en met de ecologische voetafdruk in het algemeen.

De **S van Social** heeft betrekking op de impact van de bedrijven op het welzijn van de maatschappij, hoe de bedrijven omgaan met veiligheid en de diversiteit van het personeel. Ook elementen zoals eventuele corruptie komen aan bod.

EVOLUTIE VAN DMVI ICB'S

Netto actief van DMVI-ICB's en aandeel in de totale Belgische ICB-markt (conform de DMVI methodologie versie 2013)

DUURZAME FONDSEN IN OPMARS

Het aandeel van duurzame fondsen is de jongste twee jaar sterk toegenomen in België. Voor het eerst werd de kaap van 10% marktaandeel gerond. Aangezien er nog geen Europese standaard bestaat voor duurzaam investeren, moet met vergelijkingen met andere landen omzichtig omgesprongen worden. Aan een Europese standaard wordt gewerkt, maar dat kan nog even op zich laten wachten. Volgens een Europese SRI-studie (socially responsible investing) van Eurosif bij 263 vermogensbeheerders blijkt wel dat het uitsluiten van bedrijven nog altijd de meest gevolgde strategie is, gevolgd door actievere beleggers die via stemming hun invloed laten gelden.

De **G van Governance** schenkt aandacht aan de bedrijfscultuur: draagt het bedrijf bepaalde morele waarden hoog in het vaandel? Ook de omstandigheden waarin het personeel moet werken en een correcte verloning zijn belangrijk. Op bestuursniveau wordt bekeken in welke mate de Raad van Bestuur van een bedrijf onafhankelijk is.

Uiteraard scoort niet elk bedrijf voor het volle pond op elk van de criteria. De **evolutie is daarom belangrijk**. Een bedrijf dat op een bepaald criterium maar voor 70 procent goed scoort, maar al een hele weg heeft afgelegd en nog een hogere score beoogt, zal bij de meeste duurzame fondsen welkom zijn. Want het is belangrijk om niet blind te zijn voor de realiteit. Daarom wordt vaak ook rekening gehouden met de inspanningen die een bedrijf levert om de situatie te verbeteren. Producenten van alcohol worden niet noodzakelijk gemeden als zij een actief beleid voeren om mensen voor dronkenschap te behoeden. Geen enkel bedrijf is overigens voor de volle honderd procent duurzaam.

IMPACT

De groeiende aandacht voor duurzaamheid bleef niet zonder impact op de bedrijfswereeld. Want om hun reputatie hoog te houden met een goede ESG-score zullen bedrijven hun beste voetje voorzetten. Een belegger in duurzame fondsen draagt dus bij tot een betere wereld, want hij heeft samen met vele andere beleggers impact op de beursgenoteerde bedrijven. Zo trekken banken zich steeds meer terug uit de financiering van bedrijven uit de kolensector, omdat die een te grote ecologische voetafdruk hebben. Steeds meer bedrijven pronken overigens in hun jaarrapporten met hun prestaties inzake duurzaamheid, een

SIPEF: DUURZAAM OF NIET?

Als producent van palmolie wordt de groep nogal eens belaagd door ecologisten. Doch in alle ijver voor het behoud van de natuur wordt het kind al wel eens met het badwater weggegooid. Palmolieplantages hebben vooral een slechte reputatie omdat boeren in het verleden (woud)bomen kaptten om er palmen op te planten. Dat NGO's strijden tegen illegale boskap, is overigens in het voordeel van Sipef. Die is immers niet gebaat met extra aanbod van palmolie.

Sipef voldoet momenteel (eerste certificaten toegekend in 2009) voor al zijn

plantages aan de normen van de Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO), die o.a. focust op milieu en sociale criteria (geen kinderarbeid, correcte lonen,...). Sipef gaat zelfs verder dan strikt noodzakelijk is en voorziet de families van de arbeiders van woonst, proper water, medische diensten en educatie voor de kinderen. Elke twee jaar publiceert Sipef een lijvig 'sustainability'-rapport met de stand van zaken en verwezenlijkingen inzake duurzaamheid. Anno 2019 is wereldwijd 2,87 miljoen hectare gecertificeerd door RSPO. Dat vertegenwoordigt zowat 19% van de wereldproductie.

Het product palmolie kunnen we al eveneens als duurzaam beschouwen. Het zou vervangen kunnen worden door bijvoorbeeld soya-olie, maar voor dezelfde productie-output is beduidend meer landbouwareaal nodig. Palmolie geeft de grootste opbrengst per hectare en is in dat opzicht al duurzaam. De olie van Sipef is voor 99% traceerbaar. Gezien de uitdrukkelijke vraag van de maatschappij naar duurzame palmolie zien de grote verbruikers, zoals Unilever, Ferrero ..., zich moreel verplicht om enkel die palmolie te kopen. Producenten zoals Sipef slagen er dan ook in om een gemiddeld hogere verkoopprijs te bedingen.

opvallend gegeven de jongste jaren. **Hoog scoren in de ESG-rankings is duidelijk een belangrijke doelstelling geworden.**

BEURSINDEXEN

Er zijn heel wat indexen gecreëerd die de leidende bedrijven op het vlak van ESG bevatten. Veelal gaat het om bedrijven uit een onderliggende index die binnen elke sector de beste ESG-scores kunnen voorleggen. De MSCI EMU ESG Leaders neemt bijvoorbeeld de beste bedrijven op het

vlak van ESG uit de MSCI EMU. De STOXX ESG Leaders Index doet beroep op Sustainability, dat onderzoek voert naar bedrijven hun ESG-profiel. Er bestaan diverse regionale indexen. ESG-leiders blijken zeker niet altijd betere prestaties te kunnen voorleggen. Een echte lijn valt er niet te trekken. Op Euronext Parijs bestaat er met **Lyxor MSCI Europe ESG Leaders** (ticker: ESGE, ISIN: LU1940199711) een kapitaliserende tracker. Er is weinig handel in, maar de spread is zeer klein.

De beste, thema- en impactfondsen

Naarmate het belang van duurzaam beleggen toeneemt, zal het gros van de fondsen ESG-principes bevatten. Fondsen zullen per definitie allemaal duurzaam worden, zodat ze mogelijk naar andere argumenten (die vroeger al golden) moeten grijpen om zich ten aanzien van de anderen te onderscheiden. Op institutioneel niveau onderschreven al meer dan 2.300 vermogensbe-

heerders en financiële instellingen de door de Verenigde Naties ondersteunde Principles for Responsible Investment (PRI), goed voor 90.000 miljard USD aan beheerde activa. Daarnaast stelde de Verenigde Naties duurzame ontwikkelingsdoelstellingen op, waaronder geen armoede, kwalitatief onderwijs, betaalbare en schone energie, proper water en leefbare steden

en gemeenten. Dit lijstje doelstellingen is nuttig om de sociale impact en de impact op de omgeving van bepaalde projecten af te toetsen.

De vraag rijst of daardoor op termijn niet alle fondsen duurzaam genoemd kunnen worden. Want als alle vermogensbeheerders ethische principes hanteren, al dan niet onder druk van de regelgever, dan wordt het weer een stuk moeilijker voor de duurzame fondsen om zich te onderscheiden. Alle fondsen die in België verdeeld worden, zullen niet beleggen in bedrijven die indruisen tegen de principes van de Global Impact van de Verenigde Naties. De wet van Mahoux (2007), voormalige senator, verbiedt dan weer een belegging in controversiële wapens. Met andere woorden: alle fondsen worden er steeds duurzamer op, temeer omdat de fondsenhuizen zichzelf steeds strengere criteria opleggen.

Voorlopig is het verschil tussen een gewoon en een duurzaam fonds nog voldoende groot. Bij duurzame fondsen (kortweg SRI of Socially Responsible Investing) zijn de uitsluitingslijsten veel groter. Bovendien hebben bij duurzame fondsen de ESG-scores een dwingend karakter. Grofweg kunnen we drie groepen ESG-fondsen onderscheiden.

1. De best presterende in zijn soort

Dit is de grootste categorie bij de duurzame fondsen. Deze fondsen verkiezen de aandelen van bedrijven die in elke sector het beste scoren inzake duurzaamheid. Dat heeft als voordeel dat ook een sector zoals olie & gas in een fonds kan huizen, maar enkel met bedrijven die het meest duurzaam zijn en/of de grootste inspanningen daartoe leveren.

2. Themafondsen

Themafondsen bundelen investeringen die met toekomstgerichte oplossingen komen voor de grote uitdagingen van onze samenleving, zoals klimaatverandering, zuiver water, hernieuwbare energie en genderge-

‘DUURZAME’ AANDELEN

Wie voor zijn of haar aandelen wil nagaan of het duurzaamheid hoog in het vaandel voert, leest er best eens het jaarverslag op na. In dat document wordt tegenwoordig veel aandacht aan dit thema geschonken. Een kort overzichtje van aandelen op Euronext Brussel die er net iets bovenuit steken inzake duurzaamheid, of die van deze tendensen profiteren. Dat betekent echter helemaal niet noodzakelijk dat deze aandelen koopwaardig zouden zijn. In sommige gevallen is het tegendeel soms waar (raadpleeg belegger.be). Altijd kijken naar groei, balans, rendabiliteit en waardering.

■ **Avantium**: producent van recycleerbare verpakkingen op basis van suiker, maar technologie nog niet op punt en commercialisatie nog veraf.

■ **Campine**: recyclage van o.a. lood.

■ **CFE**: biedt met baggerwerken bescherming voor de kuststeden bij stijgend zeewaterpeil.

■ **Deceuninck**: recycleert en herbruikt steeds meer pvc-profielen.

■ **Exmar**: profiteert van de grotere vraag naar LNG als minder vervuilend alternatief voor olie.

■ **Greenyard**: profiteert van de ‘veggie’-trend maar blunderde operationeel.

■ **Jensen-Group**: met zijn

geavanceerde wassystemen kunnen o.a. hotels zuiniger met water om-springen.

■ **Resilux**: producent van PET-preforms: omdat ter plaatse de preforms tot de gewenste fles geblazen kunnen worden, wordt veel bespaard in vervoer. Bovendien zet de groep in op recyclage.

■ **Solvay**: zet met lichtgewicht polymeren in op een lagere CO₂-uitstoot bij o.a. vliegtuigen.

■ **Umicore**: actief in recyclage van diverse grondstoffen en grondstoffen voor herlaadbare batterijen (elektrificatie wagens). ‘Materials for a better life’ is hun slogan. Internationaal scoort Umicore hoog inzake duurzaamheid.

lijkheid. Als belegger hebt u het voordeel dat u weet waarin u belegt. Meteen is daaraan ook het grootste nadeel verbonden: de risico's zijn veel groter omdat deze fondsen zich net tot een beperkt aantal sectoren

richten. Er is minder spreiding.

3. Impactfondsen

Deze categorie van fondsen is er op gericht om een positieve bijdrage te leveren aan

het milieu of de maatschappij in het algemeen en belegt dus uitsluitend in aandelen die daaraan voldoen. Deze fondsen zijn wel meer gediversifieerd dan de meeste themafondsen.

Duurzaamheidslabels

Gezien de toenemende omvang valt er veel geld te verdienen met duurzaam beleggen. De vraag rijst dan in welke mate die business op zich aan de ethische normen voldoet. Om geen belangenconflicten te creëren doen fondsenhuizen, banken en vermogensbeheerders steeds meer beroep op gespecialiseerde instellingen zoals Sustainalytics, Vigeo Eiris en MSCI ESG Research. Deze instellingen onderwerpen elk bedrijf/elke investering aan diverse duurzaamheidstoetsen zoals milieu en deugdelijk bestuur.

► **Morningstar**, een wereldwijd bekend huis dat al jaren de prestaties van fondsen quoteert met sterren, nam in juli 2017 zelfs een 40-procentbelang in **Sustainalytics**. Morningstar en Sustainalytics werken al sinds 2015 samen, wat sinds 2016 leidde tot de Morningstar Sustainability Rating voor meer dan 35.000 wereldwijde fondsen en ETF's. Morningstar werkt hiervoor met globes: 1 tot 5 wereldbollen, waarbij 1 bol de 10 procent slechtste scores weergeeft binnen een categorie van fondsen en 5 bollen de 10 procent beste scores. Hoeveel bollen elk fonds gekregen heeft, kan u nagaan op de website www.morningstar.be door op de naam van elk fonds te klikken. Jammer genoeg kan men in de fund screener niet selecteren op basis van de mate van duurzaamheid van een fonds. In oktober 2016 lanceerde Morningstar 27 wereldwijde aandelenindexen voor duurzaam investeren. Investerders krijgen ook een tool aangereikt om hun portefeuilles op diverse ethische thema's te screenen.

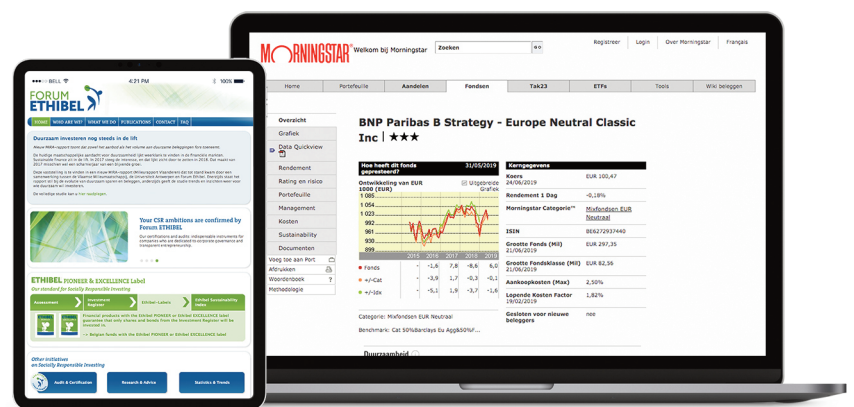
► In België is er **Forum Ethibel**, een onafhankelijk adviesbureau, gespecialiseerd in

maatschappelijk verantwoord ondernemen en investeren. Het is vooral bekend van zijn label voor ethische financiële producten. Forum Ethibel publiceert een jaarlijks rapport in opdracht van Milieurapport Vlaanderen (MIRA). Het ontwikkelde ook twee kwaliteitslabels voor financiële producten: Ethibel PIONEER en Ethibel EXCELLENCE.

► **BEAMA** (Belgian Asset Managers Association) ontwikkelde een methodologie voor fondsen (ICB's) die duurzaam en maatschappelijk verantwoord investeren (DMVI). DMVI ICB's houden bovenop de gebruikelijke financiële criteria rekening met de drie dimensies van duurzaamheid: milieu, maatschappij en deugdelijk bestuur. Die drie dimensies van duurzaamheid worden steeds allemaal in rekening gebracht, zelfs bij ICB's die op één aspect zijn gericht. De volledige methodologie van BEAMA (in samenwerking met Febelfin, de Belgische federatie van de financiële sector) is te lezen op bit.ly/2jivtND. De volledige lijst van fondsen die volgens

DMVI beleggen vindt u terug op www.beama.be/nl/duurzame-icbs/lijs-dmvi-icbs-static.

► **CDP** is een NGO (niet-gouvernementele organisatie) die stelt ten dienste te staan van iedereen die de ecologische voetafdruk wil verminderen. Daarbij worden bedrijven, steden en overheden gejureerd en gequoteerd over het al dan niet vrijgeven van milieu-informatie. De focus ligt te veel op milieu en niet het totaalpakket, wat ons voorzichtig doet zijn omtrent de wellicht puur ideologische doeleinden van deze organisatie. In een rapport van juni jongstleden werd GBL nog op de vingers getikt voor zwakke info over klimaat, water en ontbossing. Irrelevant voor een puur financiële holding als GBL. CDP beschouwen we dan ook eerder als een milieulobby dan als een waardevolle partner voor een belegger. Opgelet met informatiebronnen dus. Ruim een derde van het jaarbudget van CDP wordt overigens gefinancierd door overheden. Eenzelfde percentage (37%) komt van administratieve fees van bedrijven.

Forum Ethibel en Morningstar

Niet alleen principes

Het is zeker niet slecht om ESG-principes te omarmen, maar beleggen draait om meer dan alleen maar principes. De fondsbeheerder moet onverminderd aandacht blijven hebben voor de financiën van een bedrijf, de waardering en de toekomstvooruitzichten. Dat blijft de basis. Kan ESG daarbovenop nog extra toegevoegde waarde bieden, dan zijn we daar uiteraard niet tegen. Maar ga na of eerst ook aan de basisvereisten van verstandig beleggen voldaan wordt in het fonds.

+ U maakt mee het verschil voor een betere en milieuvriendelijkere wereld

Een positieve rol spelen ten aanzien van de maatschappij en tegelijkertijd rendabel werken en meerwaarde creëren, kunnen hand in hand gaan. We zijn er zelfs van overtuigd dat bedrijven er in heel wat gevallen een commercieel voordeel bij hebben. Want respect voor milieu en maatschappij is een verkoopargument voor de aangeboden producten en diensten. In heel wat domeinen en sectoren gaat duurzaam ondernemen ook gepaard met nieuwe technologieën, die een positieve impact kunnen hebben op wereld en maatschappij.

+ Duurzaam beleggen gaat niet noodzakelijk ten koste van het rendement

Er wordt geschermd met het feit dat duurzaam beleggen niet ten koste hoeft te gaan van het rendement. Dat klopt. De voorbije jaren vloeyde steeds meer geld naar duurzame fondsen, zodat de betrokken aandelen net door de toegenomen vraag best mooie returns kunnen voorleggen. Het gevaar bestaat er in dat de duurzame fond-

sen dit gaan aangrijpen als bewijs dat beleggen in duurzame fondsen ook nog eens rendabeler is. Dat zou een brug te ver zijn.

- Waarden en normen niet absoluut

Geen nadeel op zich, gewoon een opmerking: morele waarden en normen evolueren. We stellen gelukkig wel vast dat de meeste fondsbeheerders rekening houden met die evolutie en hun screeningcriteria regelmatig aanpassen. Een moeilijker element is dat normen en waarden niet absoluut zijn. We kunnen begrijpen dat wapens uit de ESG-indexen en -fondsen geweerd worden, maar sommige mensen zullen van mening zijn dat wapens dan weer een noodzakelijk kwaad zijn om de vrede te handhaven. Sommigen kanten zich vierkant tegen genetisch gemanipuleerd voedsel, terwijl anderen er dan weer geen kwaad in zien. Proeven op dieren druisen in tegen de filosofie van duurzaam beleggen, maar sommige mensen zijn er dan weer van overtuigd dat net dergelijke proeven bijvoorbeeld de farmasector vooruit helpt in de strijd tegen bepaalde ziektes. Met andere woorden: mogelijk verdedigen sommige Socially Responsible Investments (levensbeschouwelijke) waarden en normen waar u niet achter staat.

Bepaalde dingen zijn nu eenmaal niet zomaar te catalogeren als goed of slecht. Die keuzes worden dan wel in uw plaats gemaakt. Dus vóór u een duurzaam fonds koopt, is het niet onverstandig om de filosofie en de ethiek van het betrokken fonds

erop na te lezen.

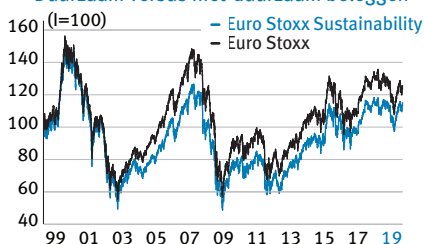
- Let vooral op met themabeleggingen

Vaak worden ze door financiële instellingen aangeboden omdat het thema leeft bij de bevolking. Daardoor zijn deze producten gemakkelijker verkoopbaar. Maar net omdat het thema al bij een breed publiek populair is geworden, kunnen de waardeeringen al hoog opgelopen zijn. Soms loert er zelfs een hypegevaar. Enkele jaren geleden waren alternatieve energiebronnen zoals zonne- en windenergie erg populair. Dat leefde bij de mensen en fondsen die daarop inspeelden schoten als paddenstoelen uit de grond. Maar als iedereen over een bepaald thema enthousiast is, worden (te) dure prijzen betaald. U bent dan vooral een ontgoocheling rijker.

- Soms hogere kosten

Wie fondsen koopt, moet steeds aandacht hebben voor de kosten. Wegens het 'ethische' aspect zal uw bank er de aandacht op vestigen dat ze voor dit soort fondsen hogere kosten heeft. Er dient o.a. nagegaan te worden in welke mate aan de ESG-criteria voldaan wordt, of andere instanties dienen dat voor hen uit te zoeken. Licht hogere kosten zijn dus logisch, maar vermijd fondsen waarvan de instap- en vooral de beheerkosten te hoog oplopen. Zij vreten immers aan uw rendement. Helaas wordt soms wel eens misbruik gemaakt van het ethische karakter van het fonds als louter verkoopargument.

Duurzaam versus niet-duurzaam beleggen

'Duurzaam' aanbod

Aandelen van bedrijven moeten elk individueel op hun merites van duurzaamheid beoordeeld worden. Op pag. 4 gaven we al enkele voorbeelden van aandelen van bedrijven op Euronext Brussel die van de trend naar 'duurzaamheid' kunnen profiteren, ook operationeel. We bespreken hier enkele aandelentrackers, het fondsenaanbod van de financiële instellingen, de 'groene' obligaties en het 'groene' spaarboekje.

■ TRACKERS

Er bestaan duurzame trackers die op duurzame indices geënt zijn.

De **Dow Jones Sustainability Indices** (DJSI) werden gelanceerd in 1999 en zijn daarmee de indices die wereldwijd al het langste meegaan. Voor tal van fondsbeheerders zijn ze dan ook een belangrijke benchmark. De indexen worden beheerd door S&P Dow Jones en RobecoSAM (Sustainable Asset Management). Ook voor de belangrijkste regio's bestaan er DJSI. De selectiecriteria evolueren elk jaar. Bovendien wordt regelmatig afgetoetst of een bedrijf nog wel een zitje in de duurzaamheidsindex verdient.

De **DJSI World** baseert zich op de 2.500

grootste bedrijven in de Dow Jones Global Total Stock Market Index (DJGTSMI). De top 10-procent van deze bedrijven die het best scoort inzake duurzaamheidscriteria wordt in de index opgenomen. Jaarlijks wordt de index herzien.

De **DJSI Europe & Eurozone index** (pas gelanceerd in 2010) put uit de 600 grootste Europese bedrijven en neemt daarvan de 20 procent best presterende inzake duurzaamheid. De DJSI North America en United States (2005) passen hetzelfde toe: de top 20 procent van de 600 grootste bedrijven.

Aangezien Amerikaanse trackers in Europa niet kunnen gekocht worden, nemen we onze toevlucht tot het **beperkte aanbod aan Europese trackers** (zie tabel).

Er zijn slechts twee trackers die op de bovenstaande indexen zijn geënt. Deze bevatten vooral bluechip-aandelen, zoals Total, SAP en Unilever (eurozone) en Microsoft, Nestlé en Visa (global). Omdat het veelal gaat om grote namen die ook in de belangrijke beursindexen zitten, wijkt de prestatie daar dan ook niet zover van af. **iShares Clean Energy**, die ook duurzaam-

heid vooropstelt, maar **focust op 'propere energie'**, investeert vooral in zonne- en windenergie met o.m. Solar Edge Technologies, First Solar, SiemensGamesa en Vestas Wind. Tussen 2010 en 2017 presteerde deze tracker ondermaats vergeleken met de markt.

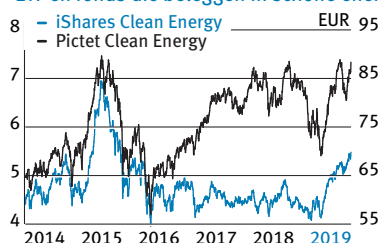
Er worden steeds meer indexen ontworpen die inspelen op klimaatwijziging (Stoxx Europe Climat Impact, ex-controversiële wapens en tabak), lagere koolstofuitstoot (Euro Stoxx 50 Low Carbon) en die daarbij vaak bepaalde industrieën uitsluiten, zoals de wapen- en tabaksindustrie. Voorlopig bestaan er nog geen trackers op deze indexen, maar dat komt ongetwijfeld nog.

■ FONDSANAANBOD

Het fondsenaanbod is heel wat ruimer dan het aanbod van trackers. Het aandeel van ethische/duurzame fondsen binnen het totale fondsenaanbod neemt jaar na jaar toe en bedroeg vorig jaar al ruim 10%. Toch kan u noch via de fondsennavigator van De Tijd, noch via Morningstar fondsen selecteren die als 'duurzaam' worden bestempeld. En dat is toch wel merkwaardig. Door via de zoekfunctie 'sustainable' in te vullen, geraakt u meestal wel al een eind verder. Maar u kan ook bijvoorbeeld 'Climat' of 'Clean Energy' invullen.

Dat alle banken/brokers duurzame fondsen in hun gamma hebben, is evenwel zonneklaar. **Al leest u bij de beschrijving van het fonds (op de productfiche of het docu-**

ETF en fonds die beleggen in schone energie

TRACKERS OP DUURZAME INDEXEN

	ISIN-code	notering	soort	kap/uitk	beheervergoeding
iShares Dow Jones Global Sustainability screened	IE00B57X3V84	Amsterdam	fysiek	kapitalisatie	0,60%
iShares Dow Jones Eurozone Sustainability screened	DE000A0F5UG3	Frankfurt	fysiek	uitkering	0,41%
iShares Global Clean Energy	IE00B1XNHC34	Frankfurt	fysiek	uitkering	0,65%

ment met essentiële beleggersinformatie best na wat men verstaat onder duurzaam. Want dat kan verschillen van fonds tot fonds. Nemen we het fonds 'Pictet Clean Energy', dat qua samenstelling totaal verschillend is van de tracker 'iShares Global Clean Energy', ook al dragen ze beiden Clean Energy in hun benaming. Gevolg: een zeer uiteenlopende prestatie. Hetzelfde kan gezegd worden van de fondsen met in de benaming 'Climat', al zijn de verschillen in prestatie hier eerder beperkt. En zo zouden we nog veel voorbeelden kunnen geven. **Let daar dus voor op.**

Een Europese definitie voor de fondsenindustrie van wat duurzaam is, is er nog niet en dat zou toch wel welkom zijn. In België heeft Beama al wel een eigen methodologie om te bepalen wat duurzaam is en wat niet.

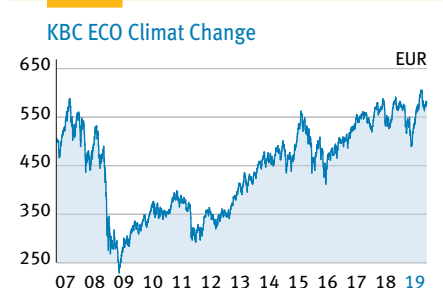
■ GROENE OBLIGATIES

Groene obligaties bestaan al ruim tien jaar, maar in vergelijking met de totale omvang van de obligatiemarkt blijft het geïnvesteerde bedrag eerder beperkt. Aanvankelijk waren het internationale topdebiteuren zoals de Europese Investeringsbank (EIB) en de Wereldbank die met dergelijke uitgaven op de markt kwamen, maar de jongste jaren zijn steeds meer landen en bedrijven de debiteuren.

De financiële sector stelde zelf een omschrijving op van wat als 'groen' mag bestempeld worden. In grote lijnen komt het erop neer dat het **opgehaalde geld gebruikt moet worden voor groene projecten**, zoals o.m. hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, behoud van natuurlijke rijkdommen, behoud van biodiversiteit, preventie van vervuiling.

Een wezenlijk verschil in rendement tussen 'groene' en 'klassieke' obligaties is er niet, al kan verondersteld worden dat de toenemende vraag en de relatieve schaarste voor een opwaartse druk op de obligatieprijzen zorgt. **Meestal gaat het om debiteuren met een 'investment grade'** (goede debiteuren dus), waardoor de rendementen sowieso laag zijn. Onder meer **Apple** (bijv. US037833BU32), de Duitse nutsgigant **Innogy** (bijv. XS1702729275), afvalverwerker **Renewi** (ex-Shanks) (bijv. XS1238024035) en de **Belgische overheid** (bijv. BE0000346552) hebben groene obligaties uitgegeven.

Er is ook de op Euronext Parijs genoteerde **kapitaliserende tracker Lyxor Green Bond** (FR0013234333, CLIM). Qua fondsen is er meer aanbod, met o.m. **NN Green Bond**, **Parvest Green Bond** en **Allianz Green Bond**.

■ COÖPERATIEVE AANDELEN

De meeste coöperatieve vennootschappen focussen op de ontwikkeling van groene, duurzame energieprojecten. Coöperanten krijgen daarbij soms voordelen (bijv. goedkopere elektriciteit) en ontvangen een deel van de winst (dividend). Voorbeelden zijn ECO 2050 (zie De Belegger nr. 24), Ecopower, Beauvent en Limburg Wind.

Maar de **risico's zijn veelal hoog**. Denken we maar aan Groenkracht, dat in 2013 in financiële moeilijkheden kwam. Dikwijls wordt onderliggend met achtergestelde structuren gewerkt. En u moet rekening houden met de beperkte liquiditeit.

■ 'GROEN' SPAARBOEKJE

De Nederlandse 'Triodos Bank' gebruikt het geld dat bij hen belegd wordt voor duurzame projecten: o.m. hernieuwbare energie, onderwijs, gezondheidszorg, kunst en cultuur. Een erg brede definitie dus. Bepaalde producten en diensten (o.m. wapens, tabak, milieugevaarlijke stoffen), maar ook o.m. dierenproeven en steun aan dictatoriale regimes worden bij Triodos uitgesloten.

FONDSEN MET KLIMAATWIJZIGING ALS THEMA

Naam fonds	Instelling	ISIN	Jaarlijkse kosten
AG Life Climat Change	AG insurance	BE0947909256	-
FTIF Tem. Gl. Climat Change	Franklin Templeton	LU0029873410	1,83%
KBC Eco Climat Change	KBC	BE0946844272	1,86%
Parvest Climate Impact	BNP Paribas AM	LU0406802339	2,68%

LEZERSADVIES

Adviestelefoon: 078/15 00 05
(elke woensdag van 9u tot 12u)

Hou uw abonneenummer bij de hand.

E-mail: lezersvragen@belegger.be

www.belegger.be

Jaargang 36, verschijnt wekelijks
ISSN 0771-9582

Afgiftekantoor: Gent X
Erkenningsnr.: P002350

© De Belegger - correspondentieadres:
Havenlaan 86 C, B 309, 1000 Brussel

REDACTIE

Hoofredacteur: Gert Bakelants (@GertBakelants)
Adjunct hoofdredacteurs: Frank De Mol (@FrankDeMol1), Geert Smet (@GeertSmet1975)
Financiële analisten & vaste medewerkers:
Marc Brems (@MarcBrems), Youry Huygen,
Anne Vandenbulcke, Simon Renty.

Marketing: David Kronfeld, Chantal Janssens
Verantwoordelijke uitgever: Frederik Delaplace,
p.a. Havenlaan 86 C, B 309, 1000 Brussel
Foto cover: Shutterstock

ABONNEMENTEN EN INLICHTINGEN

De Belegger is enkel via abonnement te verkrijgen.

Voor onze abonnementsformules, raadpleeg de website belegger.be/abonnement

UW ONLINE ACCOUNT ACTIVEREN?

Ga naar belegger.be > klik op 'Aanmelden'
Geef uw E-mailadres en Wachtwoord in.

Nog nooit ingelogd of andere vragen over uw abonnement? Mail of bel ons.

Telefoon: 0800 55 150
(alle werkdagen van 8u tot 16u en elke zaterdag van 8u tot 12u)
E-mail: abo@belegger.be

© Mediafin NV, 2019, alle rechten voorbehouden. De verstrekte informatie steunt op betrouwbare bronnen en zorgvuldige analyse. "De Belegger" kan geenszins aansprakelijk worden gesteld voor gederfde winst of verlies n.a.v. de verstrekte informatie of het gebruik ervan. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Onze Algemene Voorwaarden die voorkomen op de keerzijde van onze facturen zijn verkrijgbaar op het correspondentieadres.